

Ärende: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

De föreslagna ändringar som framgår i utkastet är positiva. Ändringarna i grunderna för finansieringen av gymnasieutbildningen med tillägget för mindre gymnasier är bra. Förslagen om stödet för lärande och studentexamen även på engelska samt studentprovet i konst- och färdighetsämnen är positiva.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Studerandes behov av stöd för lärande varierar. Antalet studerande som behöver specialundervisning för att klara gymnasiets lärokurser har ökat p.g.a. påvisade inlärningssvårigheter eller av andra orsaker. Studerande behöver stödåtgärder med låg tröskel som är tillgängliga från starten i gymnasiet.

När behovet av stödåtgärder bedöms måste det ske på ett flexibelt och snabbt sätt. Beslut som fattas om stödåtgärder bör tas i gymnasiet.

Att bereda ett överklagbart beslut av utbildningsanordnaren för specialundervisning fördröjer stödet. Bedömningen och underlättandet av stödåtgärder bör fortsätta vara mera flexibelt på andra stadiet inom gymnasieutbildningen än inom den grundläggande utbildningen.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

De ändringar som föreslås om ett tillägg för mindre gymnasier med ett förhöjt enhetspris är mycket bra. Förslaget om en ändring i beräkningsgrunden för enhetspriset för gymnasieutbildning stöder den regionala tillgängligheten för utbildningen och genomförandet av studerandes utbildningsrättigheter i glesbefolkade områden. Det är bra att enhetspriset skulle bestämmas med hänsyn till ett lågt antal studerande. Den ökade höjningen till de små gymnasier som ingår i finansieringen av gymnasieutbildningen i lagförslaget är bra för att stöda utbildningens tillgänglighet

i enspråkigt svenska eller tvåspråkiga områden med tanke på de svenskspråkiga gymnasiernas framtid.

Förslaget på ett tillägg för mindre gymnasier motsvarar bättre kostnaderna för anordnandet av gymnasieutbildning.

Det nuvarande finansieringssystemet har ökat konkurrensen mellan gymnasier när det gäller att locka studerande. Med detta i åtanke är tillgänglighetskriteriet bra och förhoppningsvis något som ökar samarbete på regional nivå. Den nuvarande finansieringsmodellen har många gånger lett till en ohälsosam konkurrens mellan gymnasierna. För närvarande uppmuntrar inte nuvarande finansieringsmodell till samarbete fullt ut.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Detta är en bra reform. På så sätt blir det möjligt för studerande som kommer till Finland från utlandet med språkkunskaper som inte räcker till för att studera i gymnasiet på finska eller svenska, att avlägga studentexamen. Den engelskspråkiga studentexamen är ett naturligt komplement till den nationella studentexamen, vid sidan om den finsk- och svenskspråkiga examen. För alla är inte IB-examen det rätta alternativet, och för fortsatta studier är studentexamen på engelska lika värdefullt som att genomföra IB-examen.

Det är viktigt att den engelskspråkiga gymnasieutbildningen och studentexamen på engelska inte hotar den nationella gymnasieutbildningen på finska och svenska. Ur ett minoritetsperspektiv är det oerhört centralt att de begränsade kriterierna som anges i lagförslaget verkställs. Detta för att bevara resurserna för de båda nationalspråkens ställning i vårt land och därmed trygga studentexamen på bägge inhemska språken på lång sikt i vårt land.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Det här är en bra reform för studerande när hen kan ersätta ett studentexamensprov med ett prov i konst- och färdighetsämnen i sin examen. Vi har studerande som vill visa sitt intresse och sin förmåga i konst- och färdighetsämnena i ett särskilt prov. Enligt läroplanen bjuder vi ut studieavsnitt i musik och bildkonst samt gymnasiediplom. Grunden finns redan.

Det är dock viktigt att det skulle skapas tydliga nationella kriterier för gymnasiediplomen och att en nationell jämlik och standardiserad bedömning av gymnasiediplomen skulle tryggas.

Det finns studerande som har svårt att få ihop ett paket med fem ämnen i studentexamen och mot den bakgrunden är lagförslaget välkommet.

6. Tilaukoulutusta koskevat säädösehdotukset

Finns inget behov av detta gällande allmänbildande gymnasieutbildning enligt den andra stadiets struktur som är tillgänglig idag.

Däremot är uppdragsutbildning aktuell inom andra stadiets yrkesutbildning för att svara särskilt på bristen på kunnig arbetskraft. Dylig yrkesutbildning framtagen från en regions behov är viktig och utbildningen kan riktas och skraddarsys utgående från marknadens behov.

7. Muut kommentit

-

Malmsten Jenny

Malax kommun - Kommunstyrelsen 20.5.2024, § 75